

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/113/2022
Identifikačné číslo spisu:	0019203934
Dátum vydania rozhodnutia:	25.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:0019203934.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Y. J., narodený XX. C. XXXX, R., S. XXX/XX, zastúpený advokátskou kanceláriou WEBBER LEGAL s. r. o., Prešov, Duchnovičovo námestie 1, IČO: 50 680 552, proti žalovanej: Prima banka Slovensko, a. s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, o určovací žalobu, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 09. septembra 2021 č. k. 3CoCsp/48/2020-139, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok Okresného súdu Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo 17. júla 2020, č. k. 16Csp/85/2019-79 o zamietnutí žaloby a priznaní žalovanej nároku na náhradu trov konania; potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým a právnym posúdením súdu prvej inštancie. Bolo zistené, že žalobca ako dlžník a žalovaná ako veriteľ uzavreli 25. októbra 2017 zmluvu o úvere na bývanie - hypotéka č. XXXXXXXXXXXXXXXXX, a to v zmysle zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a dňa 02. novembra 2017 dodatok k zmluve o úvere na bývanie s tým, že 23. októbra 2017 dlžník hypotéky prijal potvrdenie o nároku na preplatenie poplatku za predčasné splatenie úveru na bývanie z inej banky splateného novou hypotékou z Prima banka Slovensko a. s., pričom poplatok za predčasné splatenie pôvodného úveru bude účtovaný pôvodnou bankou dlžníkovi, s poskytnutím úveru vo výške 21 632 eur, pri úrokovej sadzbe 1,2 % p. a., s termínom konečnej splatnosti dňa 25. októbra 2033 a splátkou 124,07 eur, s počtom splátok 129, pričom odplata bola dohodnutá 1,2 % a RPMN 1,22 %. Žalobca žiadal vyhlásiť úver za bezúročný a bez poplatkov, keďže pri určení výšky RPMN žalobca nezohľadnil náklady, ktoré spočívali v platení bežného účtu, ktorý si kvôli úveru žalobca musel u žalovanej zriadiť, čo predstavuje 3,90 eur mesačne, pričom nebola ani skúmaná schopnosť žalobcu ako spotrebiteľa splácať úver na bývanie, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Súd oboch

inšancií mali za preukázané, že preplatenie poplatku za predčasné splatenie úveru na bývanie z inej banky nebolo podmienkou poskytnutia samotného úveru u žalovanej a ani nebolo potrebné uzatvárať doplnkovú službu o zriadení bežného účtu pre poskytovanie samotného úveru, a túto zmluvu o bežnom účte uzatvoril žalobca iba z dôvodu, že dochádzalo k prenosu úverov na bývanie a žalovaná ponúka svojim klientom možnosť využiť benefit vo forme preplatenia poplatku za predčasné splatenie pôvodného úveru v inej banke. Preto náklad za vedenie bežného účtu nemá byť zarátaný do nákladu na RPMN a nemôže tak spôsobovať bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, s odkazom na smernicu ESD vo veci C 42/15 z 09. novembra 2016. Z predloženého reportu Sociálnej poisťovne z 20. októbra 2017 a reportu SR VI z 20. októbra 2017 vyplýva, že žalovaná zisťovala potrebné údaje o žalobcovi zo sociálnej poisťovne, aj zo spoločného registra bankových informácií ohľadne toho, akú má schopnosť žalobca splácať úver, navyše mala aj informácie z inej banky, z ktorej žalobca prevádzal úver k žalovanej, pričom nebola zistená žiadna skutočnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že žalobca nie je schopný úver na bývanie splácať, o čom svedčí aj to, že žalobca úver v zmysle zmluvy aj splácal. Vzhľadom na takto preukázaný skutkový stav mal súd za to, že nie je splnená ani podmienka podľa ust. § 8 zákona č. 250/2010 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, nakoľko bolo preukázané, že žalovaná v rámci svojich možností skúmala, aká je schopnosť žalobcu úver splácať.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal nesprávny výpočet RPMN, nakoľko žalovaná do neho nezapočítala náklady na zmluvu o doplnkovej službe (zmluva o bežnom účte), čo bolo podľa neho podmienkou poskytnutia úveru za ponúkaných podmienok spolu s možnosťou zaplatenia poplatku za predčasné splatenie úveru v pôvodnej banke. Tieto skutočnosti vyplývajú aj z potvrdenia o nároku na preplatenie poplatku. Zriadený účet bol následne uvedený ako inkasný účet v zmluve o úvere na bývanie, pričom poplatok za vedenie účtu predstavoval 3,90 eur, ktorý nebol zahrnutý do RPMN ani do celkovej čiastky úveru. Žalovaná ďalej porušila aj povinnosti podľa § 8 ods. 1 zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie (ďalej len „ZoÚ“) pri posudzovaní schopnosti žalobcu splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra, v čoho dôsledku je úver v zmysle § 15 ods. 2 ZoÚ bezúročný a bez poplatkov. Nesúhlasí s odôvodnením rozsudkov prvoinštančného a odvolacieho súdu. Tvrdil, že uzatvorenie zmluvy o bežnom účte bolo podmienkou získania úveru za ponúkaných podmienok a nie podmienkou získania úveru ako takeého. Žalovaná niesla dôkazné bremeno v preukázaní, či konala s odbornou starostlivosťou. Krajský súd sa ani na jeho žiadosť v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal s tým, či žalovaná posudzovala aj rodinný stav žalobcu v zmysle § 15 ZoÚ. Z dôkazov predložených žalovanou vyplynulo, že mal príjem 0 eur a ďalšie dva existujúce záväzky vo výške 20 737 eur a 19 491 eur. Rovnako žalovaná neunesla dôkazné bremeno, že mala informácie z pôvodnej banky. Žalovaná nezisťovala ani informácie z Nebankového registra klientskych informácií. Následne namietal odôvodnenie odvolacieho súdu, ktoré nedáva podľa jeho názoru absolútne žiadnu odpoveď na ním uplatnené odvolacie dôvody a prostriedky procesného útoku. Preto požadoval, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil, vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Žalovaná nesúhlasila s odôvodnením dovolania žalobcu a považuje ho za neopodstatnené. Žalobca uviedol rovnaké tvrdenia ako v odvolacom konaní, a to napriek tomu, že súdy oboch inšancií sa s jeho tvrdeniami vysporiadali. Odvolací súd bol toho názoru, že nebolo potrebné predložiť žiadne ďalšie dôkazy, nakoľko skutkový stav bol dostatočne preukázaný a právne posúdenie považoval za správne. Zriadenie osobného účtu u žalovanej nemalo vplyv na základné podmienky poskytnutého úveru. Účet si žalobca zriadil na základe vlastného rozhodnutia s cieľom využiť benefit preplatenia poplatku za predčasné splatenie úveru v inej banke. Z predložených reportov jasne vyplýva, že žalovaná si dostatočne splnila svoju povinnosť posúdenia schopnosti žalobcu splácať úver a súčasne mala aj informácie z predchádzajúcej banky, kde úver v zmysle zmluvy aj splácal a nezistila žiadnu skutočnosť nenásvedčujúcu tomu, že by nebol úver schopný splácať. Preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie zamietol a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobca dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Žalobca namietal nezahrnutie poplatku za bežný účet do RPMN a celkovej čiastky úveru na bývanie a absenciu odbornej starostlivosti žalovanej pri posúdení schopnosti splácania úveru žalobcu.

8. Najvyšší súd po preskúmaní obsahu spisu zistil, že podmienka splácania hypotéky na základe osobného účtu vedeného u žalovanej (a s tým nadväzujúci poplatok za jeho vedenie), nebola podmienka na získanie úveru samotného, ale ako podmienka za poskytnutie protiplnenia žalovanou v podobe úhrady poplatku predčasného splatenia úveru v inej banke. Podmienka vedenia osobného účtu žalovanou tak nebola podmienka pre získanie úveru, ale podmienkou pre získanie nároku na preplatenie poplatku účtovaného inou bankou. A contrario, keby žalobca nevyužil možnosť preplatenia poplatku vzniknutej v inej banke a tento si žalobca sám uhradil, nemusel by si zriaďovať účet u žalovanej za účelom úhrady splátok úveru. Žalobca tak sám a dobrovoľne pristúpil k zriadeniu osobného účtu u žalovanej, aby žalovaná poplatok vzniknutý v inej banke za neho zaplatila. Z uvedeného dôvodu nie je možné žalobcom namietaný poplatok 3,90 eur mesačne za vedenie účtu započítavať do celkovej čiastky úveru na bývanie, ani do RPMN, a preto sa dovolací súd stotožňuje s odôvodnením prvoinštančného a odvolacieho súdu.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

10. Zisťovanie skutkového stavu a správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdom predstavujú skutkovú stránku sporu (skutkové otázky), ktoré nie sú prípustným predmetom dovolacieho prieskumu. Súd zisťuje skutkový stav veci, aby si tak vytvoril predpoklady pre aplikáciu právnej normy, na základe ktorej v konkrétnej veci nachádza právo, teda dochádza k právnemu posúdeniu veci. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov z právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/150/2020 zo dňa 27.04.2022).

11. Posúdenie, či žalovaná konala s odbornou starostlivosťou pri skúmaní schopnosti žalobcu splácať úver, na základe ňou získaných podkladov a tvrdení, je posúdením skutkovým, ktoré je v zmysle vyššie uvedeného z dovolacieho prieskumu vylúčené.

12. Obiter dictum. Žalovaná vychádzala nielen zo získaných reportov, ale aj z informácií poskytnutých samotným žalobcom, ktoré je povinný poskytnúť v zmysle § 11 ods. 3 ZoÚ, a to vrátane rodinného

stavu (č. 1. 120). Schopnosť splácať úver žalobcu podporila aj skutočnosť, že úver z predošlej banky v zmysle zmluvy splácal, a teda nič nenasvedčovalo opaku. Rovnako nemožno akceptovať námietku, že mal v čase posudzovania úveru iný úver vo výške 20 737 eur, nakoľko tento bol predmetom refinancovania, a teda úver poskytnutý žalovanou by refinancovaním zanikol. Rovnako výška úveru poskytnutého žalovanou výrazne neprevyšovala výšku pôvodného úveru (navýšenie o 1 198,46 eur).

13. Najvyšší súd konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nebol naplnený.

14. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovanej na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.